

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 2. septembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana zdravia – Nariadenie (ES) č. 854/2004 – Článok 5 bod 2 – Nariadenie (ES) č. 882/2004 – Článok 54 ods. 3 – Hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu – Prehliadka tiel a vedľajších jatočných produktov *post mortem* – Úradný veterinárny lekár – Zdravotná značka – Zamietnutie – Mäso nevhodné na ľudskú spotrebu – Právo odvolať sa proti rozhodnutiu úradného veterinárneho lekára – Účinná súdna ochrana – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie“

Vo veci C-579/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva) z 24. júla 2019 a doručený Súdnemu dvoru 30. júla 2019, ktorý súvisí s konaním:

The Queen, na žiadosť:

Association of Independent Meat Suppliers,

Cleveland Meat Company Ltd,

proti

Food Standards Agency,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia N. Piçarra, D. Šváby (spravodajca), S. Rodin a K. Jürimäe,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Association of Independent Meat Suppliers a Cleveland Meat Company Ltd, v zastúpení: S. Hockman, QC, D. Hercock, barrister, a H. Leese, solicitor,

* Jazyk konania: angličtina.

– vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Brandon, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci A. Dashwood, QC, a A. Heppinstall, barrister,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Dawes, W. Farrell a B. Hofstätter, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. februára 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 bodu 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 139, 2004, s. 206; Mim. vyd. 03/045, s. 75), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Ú. v. EÚ L 165, 2004, s. 1; Mim. vyd. 03/045, s. 200) (ďalej len „nariadenie č. 854/2004“) a výkladu nariadenia č. 882/2004.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi jednak spoločnosťami Association of Independent Meat Suppliers a Cleveland Meat Company Ltd (ďalej len „CMC“) a jednak Food Standards Agency (Agentúra pre bezpečnosť potravín, Spojené kráľovstvo) vo veci postupu, ktorý treba dodržať v nadväznosti na rozhodnutie úradného veterinárneho lekára o odmietnutí použiť zdravotnú značku na jatočné telo patriace spoločnosti CMC, v dôsledku čoho bolo toto telo vyhlásené za nevhodné na ľudskú spotrebu a nariadené jeho zničenie.

Právny rámec

Právo Únie

Dohoda o vystúpení

- 3 Rozhodnutím (EÚ) 2020/135 z 30. januára 2020 o uzavretí Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 29, 2020, s. 1, ďalej len „dohoda o vystúpení“) Rada Európskej únie v mene Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom) schválila dohodu o vystúpení, ktorá bola pripojená k tomuto rozhodnutiu.
- 4 Článok 86 dohody o vystúpení, nazvaný „Prebiehajúce veci pred Súdny dvorom Európskej únie“, v odsekoch 2 a 3 stanovuje:

„2. Súdny dvor Európskej únie má naďalej právomoc vydávať prejudiciálne rozhodnutia o žiadostiach súdov Spojeného kráľovstva, ktoré boli podané pred skončením prechodného obdobia.

3. Na účely tejto kapitoly sa konanie považuje za predložené Súdnemu dvoru Európskej únie a návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa považujú za podané v čase, keď bol návrh na začatie konania zaregistrovaný kanceláriou Súdneho dvora...“

- 5 V súlade s článkom 126 dohody o vystúpení sa prechodné obdobie začalo dňom nadobudnutia účinnosti tejto dohody a skončilo sa 31. decembra 2020.

Nariadenie (ES) č. 178/2002

- 6 Nariadenie (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 2002, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463), vo svojich odôvodneniach 2 až 10 stanovuje:

„(2) pri vykonávaní politiky spoločenstva by sa mala zabezpečovať vysoká úroveň ochrany ľudského života a zdravia;

...

(10) skúsenosti ukázali, že je nevyhnutné prijať opatrenia zamerané na zabezpečenie toho, že nebezpečné potraviny nebudú umiestňované na trh a na zabezpečenie toho, že existujú systémy zisťujúce problémy bezpečnosti potravín a reagujú na ne, zabezpečia správne fungovanie vnútorného trhu a ochranu zdravia ľudí; bolo by potrebné zamerať sa na podobné problémy týkajúce sa bezpečnosti krmív;“

- 7 Článok 14 ods. 1, 2 a 5 tohto nariadenia znie:

„1. Potraviny sa nesmú umiestňovať na trhu, ak nie sú bezpečné.

2. Za nebezpečné sa budú považovať potraviny, ak sú:

a) zdraviu škodlivé;

b) nevhodné na ľudskú spotrebu.

...

5. Pri určovaní toho, či je nejaká potravinová nevhodná pre [na – *neoficiálny preklad*] ľudskú spotrebu, sa musí brať ohľad na to, či je potravinová neprijateľná pre [na – *neoficiálny preklad*] ľudskú spotrebu podľa jej určeného použitia, a to z dôvodov kontaminácie vonkajším vplyvom alebo iným hnilobným procesom, pokazením alebo rozkladom.“

Nariadenie (ES) č. 853/2004

- 8 Článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ L 139, 2004, s. 55; Mim. vyd. 03/045, s. 14), nazvaný „Zdravotné a identifikačné značky“, v odseku 1 stanovuje:

„Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov nesmú uviesť na trh produkt živočíšneho pôvodu, s ktorým sa nakladalo v prevádzkarni, ktorá podlieha schváleniu podľa článku 4 ods. 2, ak tento nemá

- a) buď zdravotnú značku v súlade s nariadením (ES) 854/2004; alebo
- b) identifikačnú značku použitú v súlade s prílohou II oddielom I tohto nariadenia, ak vyššie uvedené nariadenie neuvádza požiadavku na použitie zdravotnej značky.“

Nariadenie č. 854/2004

- 9 Nariadenie č. 854/2004 vo svojich odôvodneniach 1, 2, 4, 6 a 9 uvádza:

„(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 [z 29. apríla 2004 o hygiene potravín (Ú. v. EÚ L 139, 2004, s. 1; Mim. vyd. 13/034, s. 319)] ustanovuje všeobecné hygienické predpisy, ktoré sa vzťahujú na všetky potraviny a nariadenie [č. 853/2004] ustanovuje osobitné hygienické predpisy pre produkty živočíšneho pôvodu.

(2) Sú potrebné osobitné predpisy na úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu, aby sa zohľadnili osobitné hľadiská spojené s týmito produktmi.

...

(4) Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu by mali zohľadniť všetky aspekty, ktoré sú dôležité na ochranu zdravia ľudí, a pokiaľ je to vhodné, aj zdravia zvierat a pohody zvierat. ...

...

(6) Povaha a intenzita úradných kontrol by sa mali zakladať na zhodnotení rizík pre zdravie ľudí, a pokiaľ je to vhodné, pre zdravie zvierat a pohodu zvierat, na druhu a kapacite procesov vykonávaných prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov, ktorých sa kontroly týkajú.

...

(9) Je vhodné, aby úradní veterinárni lekári s ohľadom na ich špecifickú odbornosť vykonávali audity a inšpekcie bitúnkov, prevádzkarní na manipuláciu so zverou a rozrábkarní. Členské štáty by mali mať možnosť samy rozhodnúť, aký je najvhodnejší personál na audity a inšpekcie v ostatných druhoch prevádzkarní.“

- 10 Článok 1 ods. 1, 1a a 3 nariadenia č. 854/2004 stanovuje:

„1. Toto nariadenie ustanovuje osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu.

1a. Toto nariadenie sa bude uplatňovať navyše [doplňkovo – *neoficiálny preklad*] k nariadeniu [č. 882/2004].

...

3. Vykonávaním úradných kontrol podľa tohto nariadenia nie je dotknutá primárna právna zodpovednosť prevádzkovateľov potravinárskych podnikov za zabezpečenie bezpečnosti potravín, ako je uvedené v nariadení [č. 178/2002], a akejkolvek občiansko-právnej alebo trestnej zodpovednosti vyplývajúcej z porušenia týchto povinností.“

11 Článok 2 ods. 1 písm. c), f) a g) nariadenia č. 854/2004 stanovuje:

„1. Na účely tohto nariadenia sa použijú nasledujúce pojmy:

c) ‚príslušný orgán‘ znamená ústredný orgán členského štátu, príslušný na vykonávanie veterinárnych kontrol alebo akýkoľvek orgán, ktorému bola táto príslušnosť udelená;

f) ‚úradný veterinárny lekár‘ je veterinárny lekár kvalifikovaný v súlade s týmto nariadením konať v takejto funkcii a je vymenovaný príslušným orgánom;

g) ‚schválený veterinárny lekár‘ je veterinárny lekár poverený príslušným orgánom vykonávať v jeho mene špecifické úradné kontroly v chovoch.“

12 Článok 4 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia potravinárskych podnikov poskytovali všetku súčinnosť potrebnú na zabezpečenie toho, aby príslušný orgán mohol účinne vykonávať úradné kontroly.

Musia najmä

- umožniť vstup do všetkých budov, priestorov, k zariadeniam alebo inej infraštruktúre;
- sprístupniť všetku dokumentáciu a záznamy vyžadované podľa tohto nariadenia, alebo ktoré príslušný orgán považuje za potrebné na posúdenie situácie.

2. Príslušný orgán vykonáva úradné kontroly na overenie, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavajú najmä požiadavky

a) nariadenia (ES) č. 852/2004;

b) nariadenia (ES) č. 853/2004;

a

c) nariadenia [Európskeho Parlamentu a Rady] (ES) č. 1774/2002 [z 3. októbra 2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov určených pre ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 273, 2002, s. 1; Mim. vyd. 03/037, s. 92)].

3. Úradné kontroly uvedené v odseku 1 zahŕňajú

a) audity správnej hygienickej praxe a postupov založených na analýze nebezpečenstiev a kritických kontrolných bodov (HACCP);

b) úradné kontroly uvedené v článkoch 5 až 8;

a

c) všetky osobitné úlohy auditu uvedené v prílohách.

4. Auditmi správnej hygienickej praxe sa musí overovať, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov uplatňujú nepretržite a riadne postupy, ktoré sa týkajú prinajmenšom

a) kontrol informácií o potravinovom reťazci;

b) kontrol konštrukcie, usporiadania a údržby priestorov a zariadení;

c) kontrol predprevádzkovej, prevádzkovej a po prevádzkovej hygieny;

d) kontrol osobnej hygieny;

e) školení o hygiene a pracovných postupoch;

f) kontroly škodcov;

g) kvality vody;

h) kontroly teplôt;

a

i) kontrol potravín, ktoré vstupujú a ktoré opúšťajú prevádzkareň a všetkých sprievodných dokladov.

5. Auditmi postupov založených na HACCP sa musí overovať, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov uplatňujú tieto postupy nepretržite a riadne s osobitným zreteľom na tie postupy, ktoré majú poskytovať záruky uvedené v oddiele II prílohy II nariadenia (ES) č. 853/2004. Musí sa nimi najmä určiť, či v rozsahu, ktorý je možný, tieto postupy zaručujú, že produkty živočíšneho pôvodu

a) vyhovujú mikrobiologickým kritériám ustanoveným podľa právnych predpisov Spoločenstva;

b) vyhovujú právnym predpisom Spoločenstva o rezíduách, kontaminantoch a zakázaných látkach;

a

c) neobsahujú fyzikálne nebezpečenstvá, ako sú cudzie telesá.

Ak prevádzkovateľ potravinárskeho podniku namiesto určenia svojich vlastných špecifických postupov používa v súlade s článkom 5 nariadenia (ES) č. 852/2004 postupy stanovené

v príručkách na používanie zásad HACCP, audit musí pokrývať správne používanie týchto príručiek.

6. Okrem overovania dodržiavania ostatných požiadaviek na výsledovateľnosť sa vo všetkých prevádzkarňach schválených podľa tohto nariadenia musí vykonávať overovanie dodržiavania požiadaviek podľa nariadenia (ES) č. 853/2004, ktoré sa týkajú používania identifikačných značiek.

7. Ak ide o bitúnky, prevádzkarne na manipuláciu so zverou a rozrábkarne, ktoré uvádzajú na trh čerstvé mäso, musí úradný veterinárny lekár vykonávať úlohy auditu uvedené v odsekoch 3 a 4.

8. Pri vykonávaní úloh auditu musí príslušný orgán venovať osobitnú pozornosť

a) zisťovaniu, či zamestnanci a ich činnosti v prevádzkarni na všetkých stupňoch procesu produkcie dodržiavajú alebo spĺňajú príslušné požiadavky nariadení uvedených v odseku 2 písm. a) a b). Na podporu auditu môže príslušný orgán vykonať testy výkonnosti, aby sa uistil, či výkon zamestnancov spĺňa určené ukazovatele;

b) overeniu príslušných záznamov prevádzkovateľa potravinárskeho podniku;

c) odberu vzoriek na laboratórne analýzy, vždy keď je to potrebné;

a

d) dokumentovaniu prvkov, ktoré boli vzaté do úvahy a zistení auditu.

9. Povaha a intenzita úloh auditu pokiaľ ide o jednotlivé prevádzkarne musí závisieť od vyhodnoteného rizika. Na tento účel musí príslušný orgán pravidelne vyhodnocovať

a) riziká pre zdravie ľudí a kde je to vhodné, riziká pre zdravie zvierat;

b) v prípade bitúnkov, hľadiská pohody zvierat;

c) druh a kapacitu vykonávaných procesov;

a

d) minulé záznamy prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, pokiaľ ide o dodržiavanie potravinového práva.“

13 Článok 5 nariadenia č. 854/2004 znie takto:

„Členské štáty musia zabezpečiť, aby sa úradné kontroly čerstvého mäsa vykonávali v súlade s prílohou I.

1. Úradný veterinárny lekár musí v súlade so všeobecnými požiadavkami oddielu I kapitoly II prílohy I a s osobitnými požiadavkami oddielu IV vykonávať úlohy prehliadok a inšpekcií na bitúnkoch, v prevádzkar[ň]ach na manipuláciu so zverou a v rozrábkarňach, ktoré uvádzajú na trh čerstvé mäso, najmä pokiaľ ide o:

a) informácie o potravinovom reťazci;

b) prehliadku *ante mortem*;

- c) pohodu zvierat;
 - d) prehliadku *post mortem*;
 - e) špecifikovaný rizikový materiál a ostatné vedľajšie živočíšne produkty;
- a
- f) laboratórne testovanie.
2. Zdravotné označovanie tiel domácich kopytníkov, tiel zveri – cicavcov okrem zajacovitých z farmových chovov a tiel veľkej voľne žijúcej zveri, ako aj polovičiek tiel, štvrtí a dielov vyprodukovaných rozdelením polovičiek tiel na tri veľkoobchodné diely, sa musí vykonávať na bitúnkoch a v prevádzkar[ň]ach na manipuláciu so zverou podľa oddielu I kapitoly III prílohy I. Zdravotné značky musí aplikovať [použiť – *neoficiálny preklad*] úradný veterinárny lekár, alebo sa musia aplikovať [použiť – *neoficiálny preklad*] na jeho zodpovednosť a len vtedy, ak sa úradnými kontrolami nezistili žiadne nedostatky, ktoré by mohli spôsobiť nepožítateľnosť mäsa pre ľudskú spotrebu [nevhodnosť mäsa na ľudskú spotrebu – *neoficiálny preklad*].
3. Po vykonaní kontrol uvedených v bodoch 1 a 2, musí úradný veterinárny lekár vykonať vhodné opatrenia uvedené v prílohe I oddiele II, najmä pokiaľ ide o
- a) oznamovanie výsledkov prehliadky;
 - b) rozhodnutia, ktoré sa týkajú informácií o potravinovom reťazci;
 - c) rozhodnutia, ktoré sa týkajú živých zvierat;
 - d) rozhodnutia, ktoré sa týkajú pohody zvierat;
- a
- e) rozhodnutia, ktoré sa týkajú mäsa.
4. Úradní veterinárni asistenti môžu pomáhať úradnému veterinárnemu lekárovi pri úradných kontrolách vykonávaných podľa oddielu I a II prílohy I tak, ako je uvedené v oddiele III, kapitole I. V tomto prípade pracujú ako členovia nezávislého tímu.
5. a) Členské štáty musia zabezpečiť, aby mali dostatok úradných zamestnancov na vykonanie úradných kontrol požadovaných podľa prílohy I s frekvenciou uvedenou v oddiel[e] III kapitoly II.
- b) Odhad počtu úradných zamestnancov, ktorých prítomnosť je potrebná na linke každého daného bitúнку musí vyplývať z prístupu založeného na analýze rizika. O počte zúčastnených úradných zamestnancov rozhodne príslušný orgán a musí byť taký, aby sa dali dodržať všetky požiadavky tohto nariadenia.
6. a) Členské štáty môžu povoliť zamestnancom bitúnkov, aby pod dozorom úradného veterinárneho lekára pomáhali pri úradných kontrolách mäsa z hydiny a zajacovitých vykonávaním určitých úloh podľa prílohy I oddiel[u] III kapitol[y] III čas[ti] A. Pokiaľ to povolia, musia zabezpečiť, aby zamestnanci, ktorí vykonávajú tieto úlohy
- i) boli kvalifikovaní a podrobili sa zaškoleniu v súlade s uvedenými ustanoveniami;
 - ii) konali nezávisle od výrobných zamestnancov;
- a
- iii) oznamovali všetky nedostatky úradnému veterinárnemu lekárovi.
- b) Členské štáty tiež môžu povoliť zamestnancom bitúнку vykonávať osobitné úlohy pri odbere vzoriek a testovaní podľa prílohy I oddielu III kapitoly III časti B.

7. Členské štáty musia zaistiť, aby boli úradní veterinárni lekári a úradní veterinárni asistenti kvalifikovaní a podrobili sa školeniu podľa prílohy I oddiel[u] III kapitol[y] IV.“

14 V oddiele I prílohy I tohto nariadenia kapitola III s názvom „Zdravotné označovanie“ v bodoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Úradný veterinárny lekár musí dozerať na zdravotné označovanie a používané značky.

2. Úradný veterinárny lekár musí zabezpečiť najmä, aby
a) sa zdravotná značka použila len na zvieratá..., ktoré boli prehliadnuté *ante mortem* a *post mortem* v súlade s týmto nariadením a len, ak nie je žiadny dôvod na posúdenie mäsa ako nepožiteľné pre ľudskú spotrebu [nevhodného na ľudskú spotrebu – *neoficiálny preklad*]. ...

...“

15 V oddiele III prílohy I nariadenia č. 854/2004 kapitola IV s názvom „Profesionálna kvalifikácia“ v bode A stanovuje:

„Úradný veterinárny lekár

1. Príslušný orgán môže za úradných veterinárnych lekárov vymenovať len veterinárnych lekárov, ktorí zložili skúšku, ktorá spĺňa požiadavky podľa odseku 2.

2. Príslušný orgán zorganizuje testy. Testom sa v potrebnom rozsahu v závislosti od praxe a kvalifikácie veterinárneho lekára potvrdzujú znalosti z nasledujúcich predmetov:

- a) vnútroštátne právne predpisy a právne predpisy Spoločenstva o veterinárnych aspektoch zdravia verejnosti, bezpečnosť potravín, zdravie zvierat, pohoda zvierat a farmaceutické látky;
- b) zásady spoločnej poľnohospodárskej politiky, trhových opatrení, vývozných náhrad a zisťovania podvodov...
- c) základy spracovania potravín a potravinárskej technológie;
- d) zásady, koncepcie a metódy správnej výrobnnej praxe a riadenia kvality;

...

- g) princípy, koncepcie a metódy analýzy rizika;
- h) zásady, koncepcia a metódy HACCP, použitie HACCP celom potravinovom produkčnom reťazci;
- i) prevencia a kontrola nebezpečenstiev pre zdravie ľudí z potravín;

...

o) informačná a komunikačná technológia vo vzťahu k veterinárnym aspektom zdravia verejnosti;

...

- u) zásada preventívnosti a záujmy spotrebiteľa;
- v) princípy školenia zamestnancov, ktorí pracujú v produkčnom reťazci.

...

...

5. Úradný veterinárny lekár si musí aktualizovať poznatky a byť na úrovni pokroku nového rozvoja prostredníctvom pravidelného pokračujúceho ďalšieho vzdelávania a štúdia odbornej literatúry. Úradný veterinárny lekár sa musí, pokiaľ je to možné, zúčastňovať pokračujúceho ďalšieho vzdelávania každý rok.
6. Veterinárni lekári, ktorí už boli vymenovaní za úradných veterinárnych lekárov, musia mať dostatočné znalosti z predmetov uvedených v odseku 2. Pokiaľ je to potrebné, môžu ich získať v rámci pokračujúceho ďalšieho vzdelávania. Príslušný orgán vydá v tomto ohľade primerané ustanovenia.

...“

Nariadenie č. 882/2004

- 16 Nariadenie č. 882/2004 vo svojich odôvodneniach 1, 41 a 43 uvádza:

„(1) je potrebné, aby krmivá a potraviny boli bezpečné a zdravotne neškodné. Legislatíva spoločenstva obsahuje skupinu predpisov na zabezpečenie dosiahnutia tohto cieľa. Tieto predpisy sa vzťahujú na výrobu krmív a potravín a na ich uvádzanie na trh;

...

(41) porušenie potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá môže znamenať ohrozenie zdravia ľudí, zdravia zvierat a starostlivosti o zvieratá;

...

...

(43) je potrebné, aby prevádzkovatelia mali právo odvolať sa voči rozhodnutiam príslušného orgánu na základe úradných kontrol, a aby boli o tomto práve informovaní;“

- 17 Podľa článku 1 tohto nariadenia:

„1. Toto nariadenie stanovuje všeobecné pravidlá pre vykonávanie úradných kontrol s cieľom overovania dodržiavania predpisov, zameraných najmä na tieto oblasti:

a) prevencia, eliminácia alebo zníženie na prijateľnú mieru rizík, hroziaci[ch] ľuďom a zvieratám buď priamo alebo nepriamo cez životné prostredie,

a

b) zaručenie spravodlivých postupov v oblasti obchodu s krmivami a potravinami a ochrana záujmov spotrebiteľov, vrátane označovania krmív a potravín a iných foriem informácií pre spotrebiteľa.“

2. Toto nariadenie sa nebude uplatňovať na úradné kontroly s cieľom overenia dodržiavania predpisov o organizovaní spoločného trhu s poľnohospodárskymi výrobkami.

3. Týmto nariadením nebudú dotknuté osobitné ustanovenia spoločenstva, týkajúce sa úradných kontrol.

4. Výkonom úradných kontrol podľa tohto nariadenia nebude dotknutá prvotná zákonná zodpovednosť prevádzkovateľov v oblasti krmív a potravín za zabezpečovanie krmivovej a potravinovej bezpečnosti, ako je stanovená v nariadení (ES) č. 178/2002, ani nijaká občianskoprávna ani trestnoprávna zodpovednosť, vyplývajúca z nedodržania povinností týchto prevádzkovateľov.“

18 Článok 2 nariadenia č. 882/2004 stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa budú uplatňovať definície uvedené v článku 2 a 3 nariadenia (ES) č. 178/2002.

Okrem toho sa budú uplatňovať nasledujúce definície:

1. ‚Úradná kontrola‘ znamená akákoľvek forma kontroly, ktorú vykonáva príslušný orgán alebo spoločenstvo s cieľom overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá.

...

4. ‚Príslušný orgán‘ znamená ústredný orgán členského štátu, príslušný v oblasti organizovania úradných kontrol, alebo akýkoľvek iný orgán, ktorému sa táto príslušnosť zverila. V prípade potreby sem bude patriť aj zodpovedajúci orgán tretej krajiny.

5. ‚Kontrolný orgán‘ znamená nezávislú tretiu stranu, na ktorú príslušný orgán delegoval určité kontrolné úlohy.

...

10. ‚Nedodržanie‘ znamená nedodržanie potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá.

...“

19 Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 882/2004 stanovuje:

„Na účely úradných kontrol uvedených v tomto nariadení budú členské štáty menovať zodpovedné príslušné orgány.“

20 Podľa článku 5 ods. 1 tohto nariadenia:

„Príslušný orgán môže delegovať osobitné úlohy súvisiace s úradnými kontrolami na jeden alebo viac kontrolných orgánov podľa odsekov 2 až 4.

...“

21 Článok 54 nariadenia č. 882/2004, nazvaný „Konanie v prípade nedodržania predpisov“, stanovuje:

„1. Ak príslušný orgán zistí nedodržanie predpisov, bude konať tak, aby zabezpečil, aby prevádzkovateľ situáciu napravil. Príslušný orgán bude pri rozhodovaní o tom, ako bude konať,

brať do úvahy povahu tohto nedodržiavania, ako aj minulosť príslušného prevádzkovateľa pokiaľ ide o nedodržiavanie predpisov.

2. Pokiaľ je to potrebné, budú súčasťou tohto konania tieto opatrenia:

- a) nariadenie hygienických postupov alebo akejkoľvek inej akcie, ktorú považuje príslušný orgán za potrebnú na zabezpečenie krmivovej a potravinovej bezpečnosti alebo dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá;
- b) obmedzenie alebo zákaz uvádzať tieto krmivá, potraviny alebo zvieratá na trh, dovážať ich alebo vyvážať;
- c) sledovanie a v prípade potreby nariadenie o stiahnutí krmív a potravín z obehu, odňatí a/alebo ich zničení;
- d) povolenie použiť krmivá a potraviny na iné účely než na ktoré boli pôvodne určené;
- e) pozastavenie prevádzky alebo zatvorenie celého príslušného podniku alebo jeho časti na primerané obdobie;
- f) pozastavenie alebo odňatie schválenia podniku;
- g) opatrenia uvedené v článku 19 pre zásielky z tretích krajín;
- h) akékoľvek iné opatrenie, ktoré príslušný orgán považuje za vhodné.

3. Príslušný orgán poskytne príslušnému prevádzkovateľovi alebo jeho zástupcovi:

- a) písomné oznámenie o svojom rozhodnutí o akciách, ktoré sa majú uskutočniť podľa odseku 1, spolu s odôvodnením tohto rozhodnutia;
 - a
- b) informáciu o práve odvolať sa proti takémuto rozhodnutiu a o použiteľnom postupe a lehotách.

4. Ak je to potrebné, príslušný orgán oznámi svoje rozhodnutie aj príslušnému orgánu členského štátu odosielateľa.

5. Všetky výdavky, ktoré vznikli na základe tohto článku, bude znášať zodpovedný prevádzkovateľ v oblasti krmív a potravín.“

Právo Spojeného kráľovstva

- 22 Podľa § 8 ods. 2 Food Safety Act 1990 (zákon o bezpečnosti potravín z roku 1990, ďalej len „zákon z roku 1990“) potravina nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín, ak nie je bezpečná v zmysle článku 14 nariadenia č. 178/2002.

23 § 9 zákona z roku 1990, nazvaný „Inšpekcia a zhabanie podozrivých potravín“, stanovuje postup pre prípad, ak sa úradník úradu pre bezpečnosť potravín, akým je Agentúra pre bezpečnosť potravín, po inšpekcii domnieva, že potraviny určené na ľudskú spotrebu nie sú v súlade s požiadavkami bezpečnosti potravín.

24 § 9 ods. 3 a 4 tohto zákona stanovuje:

„3. Oprávnený úradník môže:

a) vydať voči osobe zodpovednej za bezpečnosť potravín oznámenie, v ktorom ju informuje, že tieto potraviny alebo ich časť až do zrušenia uvedeného oznámenia:

i) nesmú byť použité na ľudskú spotrebu

a

ii) nesmú byť vydané alebo smú byť vydané len na miesto uvedené v oznámení, alebo

b) vykoná zhabanie predmetných potravín a vydá ich na účely predloženia veci zmierovaciemu súdu.

Každý, kto vedome poruší požiadavky uvedené v oznámení podľa písm. a) tohto odseku, sa dopustí trestného činu.

4. Oprávnený úradník pri výkone právomocí udelených v odseku 3 písm. a) vyššie čo najskôr a v každom prípade do 21 dní overí, či predmetné potraviny spĺňajú alebo nespĺňajú požiadavky v oblasti bezpečnosti potravín, a

a) ak sa potraviny považujú za vyhovujúce, zruší oznámenie,

b) ak potraviny nie sú vyhovujúce, vykoná ich zhabanie a vydá ich na účely predloženia veci zmierovaciemu súdu.“

25 Uvedený zákon v § 9 ods. 6 a 7 stanovuje:

„6. Ak sa zmierovací súd na základe dôkazov, ktoré považuje za vhodné za okolností veci, ktorú prejednáva, domnieva, že potraviny, ktoré posudzuje podľa tohto paragrafu, nespĺňajú požiadavky bezpečnosti potravín, vyhlási tieto potraviny za nevhodné na ľudskú spotrebu a nariadi:

a) ich zničenie alebo zneškodnenie tak, aby sa zabránilo ich použitiu na ľudskú spotrebu, a

b) náklady, ktoré sú náležite vynaložené na zničenie alebo zneškodnenie, znáša vlastník potravín.

7. Ak dôjde k zrušeniu oznámenia vydaného podľa odseku 3 písm. a) vyššie alebo ak zmierovací súd, ktorý rozhoduje o potravinách podľa tohto paragrafu, odmietne vyhlásiť predmetné potraviny za nevhodné na spotrebu, úrad pre bezpečnosť potravín odškodní vlastníka potravín za akékoľvek znehodnotenie ich ceny vyplývajúce z opatrení prijatých oprávneným úradníkom.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 26 Dňa 11. septembra 2014 spoločnosť CMC kúpila živého býka za 1 361,20 libier šterlingov (GBP) (približne 1 700 eur). Spôsobilosť býka na porážku bola schválená úradným veterinárnym lekárom pôsobiacim pri bitúnku spoločnosti CMC a tomuto býkovi bolo pridelené porážkové číslo. Po porážke tohto býka vykonal inšpektor hygieny mäsa prehliadku jatočných tiel a vnútorností *post mortem*, pričom identifikoval tri nezrovnalosti pri vedľajších jatočných produktoch. Vedľajšie jatočné produkty sa neuchovali. V ten istý deň úradný veterinárny lekár skontroloval predmetné jatočné telo a po prerokovaní s uvedeným inšpektorom vyhlásil mäso za nevhodné na ľudskú spotrebu, pretože u býka existovalo podozrenie na pyémiu, t. j. formu otravy krvi. Z tohto dôvodu nebola na jatočné telo použitá zdravotná značka, ktorá by potvrdzovala jeho vhodnosť na ľudskú spotrebu. V dôsledku toho bolo spoločnosti CMC zakázané v zmysle § 19 Food Safety and Hygiene (England) Regulations 2013 [nariadenie o bezpečnosti a hygiene potravín (Anglicko) z roku 2013] predať jatočné telo.
- 27 CMC si vyžiadala stanovisko iného veterinárneho lekára a spochybnila oznámenie úradného veterinárneho lekára. Tvrdila, že vzhľadom na jej námietky a jej odmietnutie odovzdať predmetné jatočné telo dobrovoľne, úradný veterinárny lekár mal zhabať jatočné telo a podľa § 9 zákona z roku 1990 postúpiť vec zmierovaciemu súdu, aby určil, či toto jatočné telo má, alebo nemá byť vyhlásené za nevhodné na ľudskú spotrebu. Agentúra pre bezpečnosť potravín, ktorá je zodpovedným orgánom v oblasti bezpečnosti potravín a zároveň je jej úlohou vykonávať úradné kontroly na bitúnkoch, konštatovala, že takýto postup nebolo potrebné použiť a že vzhľadom na vyhlásenie úradného veterinárneho lekára, že jatočné telo je nevhodné na ľudskú spotrebu, sa toto telo malo zneškodniť ako vedľajší živočíšny produkt.
- 28 Následne 23. septembra 2014 úradný veterinárny lekár konajúci v mene Agentúry pre bezpečnosť potravín zaslal spoločnosti CMC oznámenie, v ktorom jej uložil povinnosť zneškodniť predmetné jatočné telo ako vedľajší živočíšny produkt v súlade s § 25 ods. 2 písm. a) Animal By-Products (Enforcement) (England) Regulations 2013 [nariadenie z roku 2013 o vedľajších živočíšnych produktoch (vykonanie) (Anglicko)] a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) (Ú. v. EÚ L 300, 2009, s. 1). V oznámení bola CMC informovaná, že jeho nedodržanie môže viesť k zneškodneniu jatočného tela oprávnenou osobou na náklady spoločnosti CMC a že bránenie osobe oprávnenej na výkon povinností uložených týmto oznámením je trestným činom. V tomto oznámení sa tiež spresňovalo, že CMC môže proti rozhodnutiu úradného veterinárneho lekára podať odvolanie na preskúmanie súdom a že takéto odvolanie sa musí podať do troch mesiacov.
- 29 Žalobkyne vo veci samej podali návrh na preskúmanie súdom na High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (United Kingdom) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench, Spojené kráľovstvo] s cieľom v prvom rade spochybniť dôvodnosť tvrdenia Agentúry pre bezpečnosť potravín, podľa ktorého táto agentúra nebola povinná postupovať v zmysle konania vymedzeného v § 9 zákona z roku 1990, a subsidiárne tvrdiť, že povinnosťou Spojeného kráľovstva bolo stanoviť nejakú možnosť odvolania proti rozhodnutiu úradného veterinárneho lekára rozhodujúceho o tom, či mäso je alebo nie je vhodné na ľudskú spotrebu. Ich návrh bol zamietnutý na tomto súde, ako aj na Court of Appeal (England & Wales) (Civil division) [(Odvolací súd (Anglicko a Wales) (občianskoprávne oddelenie) Spojené kráľovstvo)]. V dôsledku toho podali opravný prostriedok na Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva).

- 30 Vnútroštátny súd uvádza, že vec, o ktorej rozhoduje, vyvoláva tri otázky.
- 31 Prvá sa týka vnútroštátneho práva, t. j. toho, či je za týchto okolností uplatniteľný postup podľa § 9 zákona z roku 1990 a či úradný veterinárny lekár alebo Agentúra pre bezpečnosť potravín je povinná ho uplatniť, ak vlastník jatočného tela, a to prevádzkovateľ dotknutého bitúnku, odmietne odovzdať toto jatočné telo dobrovoľne, aby mal tento prevádzkovateľ možnosť napadnúť rozhodnutia úradného veterinárneho lekára, s ktorými nesúhlasí. Druhou otázkou je, či je uplatňovanie postupu stanoveného v tomto paragrafe zlučiteľné s režimom ustanoveným nariadeniami č. 854/2004 a 882/2004 v právnych predpisoch Únie týkajúcich sa bezpečnosti potravín. Tretia otázka sa týka toho, či nariadenie č. 882/2004 požaduje zavedenie možnosti odvolania, a ak áno, či by takýmto odvolaním malo byť možné napadnúť rozhodnutie úradného veterinárneho lekára v plnom rozsahu, alebo či na splnenie podmienok tohto nariadenia stačí obmedzenejší rozsah súdneho preskúmania takéhoto rozhodnutia.
- 32 Vnútroštátny súd najmä uviedol, že postup uvedený v § 9 zákona z roku 1990 nie je koncipovaný ako odvolanie proti rozhodnutiu úradného veterinárneho lekára o tom, či mäso je alebo nie je vhodné na ľudskú spotrebu. Podľa tohto postupu oprávnený úradník kontrolného orgánu, akým je Agentúra pre bezpečnosť potravín, totiž môže v prípade, ak sa domnieva, že potravina určená na ľudskú spotrebu nezodpovedá požiadavkám týkajúcim sa bezpečnosti potravín, zhabať predmetnú potravinu a postúpiť vec miestne príslušnému zmierovaciemu súdu, ktorým môže byť buď laický zmierovací sudca, alebo sudca okresného súdu s právnickým vzdelaním, ktorý bude vždy ľahko k dispozícii. Zmierovací súd môže na základe dôkazov, ktoré považuje za primerané, rozhodnúť, že predmetné jatočné telo nespĺňa požiadavky týkajúce sa ľudskej spotreby, a nariadiť jeho zničenie na náklady vlastníka. Okrem toho tento súd môže tiež odmietnuť vyhlásiť jatočné telo za nevhodné na ľudskú spotrebu, takže dotknutý kontrolný orgán musí následne odškodniť vlastníka za akékoľvek znehodnotenie tohto tela spôsobené konaním daného úradníka.
- 33 V tejto súvislosti vnútroštátny súd zdôrazňuje, že podľa žalobkýň vo veci samej postup upravený v § 9 zákona z roku 1990 stanovuje možnosť jednak pre úradného veterinárneho lekára alebo Agentúru pre bezpečnosť potravín prijať vykonávacie opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia úradného veterinárneho lekára, ktorým sa jatočné telo vyhlasuje za nevhodné na ľudskú spotrebu, a jednak pre dotknutého prevádzkovateľa bitúnku predložiť toto rozhodnutie na súdne preskúmanie, ako aj požiadať zmierovací súd, aby rozhodol, či predmetné jatočné telo spĺňa alebo nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín.
- 34 Žalobkyne vo veci samej pripúšťajú, že zmierovací súd nemôže nariadiť úradnému veterinárnemu lekárovi, aby použil zdravotnú značku, ale tvrdia, že jednak úradný veterinárny lekár by mal rešpektovať rozhodnutie zmierovacieho súdu a v dôsledku toho použiť zdravotnú značku, a jednak že možno priznať náhradu škody. Okrem toho žalobkyne vo veci samej tiež uvádzajú, že došlo k porušeniu vlastníckeho práva zaručeného článkom 17 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), z ktorého podľa nich vyplýva povinnosť stanoviť mechanizmus súdneho preskúmania rozhodnutia úradného veterinárneho lekára, ktorým sa vyhlasuje jatočné telo za nevhodné na ľudskú spotrebu. V tejto súvislosti tvrdia, že dané ustanovenie by bolo porušené, keby bol prevádzkovateľ bez náležitého odôvodnenia alebo náhrady škody pozbavený vlastníctva dotknutého jatočného tela alebo by mu bola uložená povinnosť toto jatočné telo zneškodniť tak, že by nemal nárok na žiadnu náhradu.
- 35 Agentúra pre bezpečnosť potravín naproti tomu tvrdí, že konanie podľa § 9 zákona z roku 1990 neumožňuje vyriešiť spor týkajúci sa otázky, či jatočné telo je alebo nie je vhodné na ľudskú spotrebu, pretože zmierovací súd nemá právomoc nariadiť úradnému veterinárnemu lekárovi,

aby použil zdravotnú značku, a môže len vyhlásiť jatočné telo, ktoré takúto značku nemá, za nevhodné na ľudskú spotrebu. Agentúra pre bezpečnosť potravín tvrdí, že jatočné telo, o ktoré ide vo veci samej, sa teda musí v každom prípade zneškodniť ako vedľajší živočíšny produkt. Pokiaľ ide o údajné porušenie článku 17 Charty, Agentúra pre bezpečnosť potravín tvrdí, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že tento článok umožňuje kontrolu užívania majetku, ak ide o primeraný prostriedok na dosiahnutie legitímneho cieľa (rozsudok z 10. júla 2003, Booker Aquaculture a Hydro Seafood, C-20/00 a C-64/00, EU:C:2003:397). Podľa nej cieľ spočívajúci v zabezpečení vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia a záujmov spotrebiteľov, pokiaľ ide o potraviny, je legitímny a zvolený prostriedok je primeraný.

- 36 Vnútroštátny súd požiadal Súdny dvor, aby vychádzal z predpokladu, že výklad § 9 zákona z roku 1990 navrhovaný žalobkyňami vo veci samej je správny a že zmierovací súd má právomoc vydať rozhodnutie, ktoré môže mať za následok priznanie náhrady škody, ak dospeje k záveru, že na jatočné telo mala byť použitá zdravotná značka.
- 37 Vnútroštátny súd okrem toho poznamenáva, že hoci to Agentúra pre bezpečnosť potravín neuviedla vo svojej argumentácii, prevádzkovateľ bitúniku má právo začať súdne preskúmanie pred High Court of Justice (England & Wales) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), Spojené kráľovstvo] buď s cieľom napadnúť rozhodnutie úradného veterinárneho lekára, ktorým sa jatočné telo vyhlasuje za nevhodné na ľudskú spotrebu, alebo zrušiť také oznámenie, ktorým sa nariaďuje zneškodnenie tohto tela, ako bolo uvedené v bode 28 tohto rozsudku. V rámci tohto konania môže súd zrušiť také rozhodnutie na základe akéhokoľvek dôvodu nezákonnosti, a to aj vtedy, ak konanie úradného veterinárneho lekára sledovalo iný účel, než na aký mu boli zverené jeho právomoci, neuplatnil správne právne kritérium alebo ak prijal neopodstatnené rozhodnutie alebo rozhodnutie, ktoré sa opiera o dôkazy, ktoré nie sú dostatočné. Okrem toho vnútroštátny súd príležitostne vykonáva dôkazy výsluchom osôb, môže vydať záväzné príkazy a má právomoc priznať náhradu škody za porušenie práv vyplývajúcich z Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“).
- 38 Vnútroštátny súd však spresňuje, že súdne preskúmanie nepredstavuje meritórne odvolanie proti rozhodnutiu úradného veterinárneho lekára, ktorým sa vyhlasuje jatočné telo za nevhodné na ľudskú spotrebu.
- 39 Za týchto podmienok Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Bránia nariadenia č. 854/2004 a 882/2004 postupu, podľa ktorého zmierovací súd v súlade s § 9 zákona z roku 1990 rozhoduje o merite veci a na základe posudkov znalcov navrhnutých každým účastníkom konania, či jatočné telo nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín?
 2. Vyžaduje sa podľa nariadenia č. 882/2004 zavedenie práva podať odvolanie proti rozhodnutiu úradného veterinárneho lekára podľa článku 5 bodu 2 nariadenia č. 854/2004 o nevhodnosti mäsa z jatočného tela na ľudskú spotrebu, a ak áno, aký prístup by sa mal uplatniť na preskúmanie dôvodnosti rozhodnutia úradného veterinárneho lekára v rámci odvolacieho konania v takomto prípade?“

O prejudiciálnych otázkach

O právomoci Súdneho dvora

- 40 Najskôr treba konštatovať, že z článku 86 ods. 2 dohody o vystúpení, ktorá nadobudla platnosť 1. februára 2020, vyplýva, že Súdny dvor má naďalej právomoc rozhodovať o návrhoch súdov Spojeného kráľovstva podaných pred skončením prechodného obdobia stanoveného na 31. decembra 2020, čo je aj prípad tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

O prvej otázke

- 41 Ako vyplýva z bodov 33 a 36 tohto rozsudku, vnútroštátny súd žiada Súdny dvor, aby vychádzal z predpokladu, že výklad § 9 zákona z roku 1990, ktorý zastávajú žalobkyne vo veci samej, je správny, a preto podľa tohto ustanovenia v situácii, akou je situácia vo veci samej, keď úradný veterinárny lekár odmietol použiť na jatočné telo zdravotnú značku, a vlastník predmetného tela s týmto odmietnutím nesúhlasí, je veterinárny lekár povinný obrátiť sa na príslušný rozhodcovský súd, ktorý má rozhodnúť o zničení predmetného jatočného tela, aby sa jeho vlastníkovi umožnilo napadnúť rozhodnutie úradného veterinárneho lekára.
- 42 Za týchto podmienok treba konštatovať, že vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či sa nariadenia č. 854/2004 a 882/2004 majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej, ak úradný veterinárny lekár odmietne použiť na jatočné telo zdravotnú značku a vlastník tohto jatočného tela nesúhlasí s týmto rozhodnutím, úradný veterinárny lekár musí predložiť vec súdu, aby rozhodol o merite veci, a na základe posudkov znalcov navrhnutých každým účastníkom konania, či jatočné telo spĺňa alebo nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín, pričom tento súd však nemôže formálne zrušiť rozhodnutia úradného veterinárneho lekára ani nariadiť neplatnosť účinkov týchto rozhodnutí.
- 43 Na účely výkladu ustanovení nariadení č. 854/2004 a 882/2004 treba uviesť, že tieto nariadenia sú súčasťou „súboru nástrojov v oblasti hygieny potravín“ práva Únie, ako to uvádza vnútroštátny súd a ako uviedol generálny advokát v bode 42 svojich návrhov.
- 44 Cieľom sledovaným uvedenými nariadeniami, ako vyplýva z odôvodnení 4 a 6 nariadenia č. 854/2004 a odôvodnení 1 a 41 nariadenia č. 882/2004, je dosiahnuť, pokiaľ ide o potraviny, vysokú úroveň ochrany verejného zdravia. Na dosiahnutie takejto úrovne ukladajú tieto nariadenia členským štátom povinnosť vykonávať úradné kontroly zamerané na overenie toho, či prevádzkovatelia potravinárskych a krmivárskych podnikov dodržiavajú potravinové a krmivové právo vo všetkých štádiách výroby (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. septembra 2019, Pollo del Campo a i., C-199/18, C-200/18 a C-343/18, EU:C:2019:718, bod 33).
- 45 V tejto súvislosti orgán príslušný podľa článku 2 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 854/2004, teda ústredný orgán členského štátu príslušný na vykonávanie veterinárnych kontrol alebo akýkoľvek orgán, ktorému bola táto právomoc udelená, v tomto prípade Agentúra pre bezpečnosť potravín, vymenuje v súlade s článkom 2 ods. 1 písm. f) tohto nariadenia úradného veterinárneho lekára, ktorý spĺňa požiadavky týkajúce sa odborných kvalifikácií stanovených v oddiele III kapitole IV bode A prílohy I daného nariadenia, a to ako veterinárneho lekára kvalifikovaného vykonávať tieto právomoci.

- 46 V tejto súvislosti, ako uviedol generálny advokát v bodoch 44 až 46 svojich návrhov, z nariadenia č. 854/2004 a jeho príloh vyplýva, že v rámci úradných kontrol výrobkov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu normotvorca Únie zveril úradnému veterinárnemu lekárovi zodpovednosť za to, aby mäso uvádzané na trh bolo vhodné na ľudskú spotrebu, a v súlade s oddielom I prílohy I tohto nariadenia, nazvaného „Úlohy úradného veterinárneho lekára“, mu pri výkone tejto funkcie uložil viacero úloh. Úradného veterinárneho lekára preto možno dôvodne považovať za osobu, ktorá je najlepšie kvalifikovaná, aby mohla v členských štátoch vykonávať inšpekcie (pozri analogicky rozsudok z 15. apríla 1997, *Bakers of Nailsea* (C-27/95, EU:C:1997:188, bod 35).
- 47 Okrem toho vzhľadom na to, že oblasť bezpečnosti potravín sa vyznačuje zložitou s vysokou úrovňou špecializácie, úradný veterinárny lekár má v rámci týchto kontrol širokú mieru voľnej úvahy, ktorá je však ohraničená požiadavkami definovanými v nariadeniach uplatňujúcich sa v tejto oblasti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. septembra 2019, *A a i.*, C-347/17, EU:C:2019:720, bod 69).
- 48 Dôležitú úlohu, ktorú podľa nariadenia č. 854/2004 zohráva úradný veterinárny lekár ako správny orgán a ako kvalifikovaný odborník so špecializáciou a konečnou zodpovednosťou v oblasti bezpečnosti potravín, však nemožno zosúladiť s takou vnútroštátnou právnou úpravou, akou je tá, ktorej sa týka prvá otázka, a podľa ktorej, ak úradný veterinárny lekár dospeje k rozhodnutiu, že použitie zdravotnej značky na jatočnom tele musí odmietnuť, a vlastník tohto tela tento záver spochybňuje, úradný veterinárny lekár musí povinne predložiť vec súdu na rozhodnutie, či jatočné telo spĺňa alebo nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín.
- 49 Takáto právna úprava totiž vedie k nahradeniu úradného veterinárneho lekára ako osoby nesúcej konečnú zodpovednosť za bezpečnosť potravín súdom rozhodujúcim o merite veci.
- 50 Vzhľadom na to, že v rámci sporu vo veci samej sa tvrdí, že takáto vnútroštátna právna úprava umožňuje vlastníkovi jatočného tela, na ktorom úradný veterinárny lekár odmietol použiť zdravotnú značku, napadnúť toto rozhodnutie úradného veterinárneho lekára, treba však určiť, či nariadenia č. 854/2004 a 882/2004 ukladajú dotknutému členskému štátu povinnosť upraviť možnosť odvolania proti takémuto rozhodnutiu.
- 51 Treba uviesť, že nariadenie č. 854/2004, ktoré sa podľa svojho článku 1 týka osobitných predpisov na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu, neobsahuje žiadne pravidlo týkajúce sa práva na odvolanie proti rozhodnutiam úradného veterinárneho lekára. Naproti tomu nariadenie č. 882/2004, ktorým sa stanovujú všeobecné pravidlá na vykonávanie úradných kontrol v tejto oblasti, vo svojom článku 54 ods. 3 výslovne stanovuje pre prípad, že dotknutý prevádzkovateľ nedodržel predpisy, existenciu jeho práva odvolať sa proti takýmto rozhodnutiam, ktorými sa sleduje napravenie tohto nedodržania predpisov.
- 52 Ako z článku 1 ods. 1a nariadenia č. 854/2004 jasne vyplýva, toto nariadenie sa uplatňuje doplnujúco k nariadeniu č. 882/2004, ktorým podľa jeho článku 1 ods. 3 nie sú dotknuté osobitné ustanovenia práva Únie týkajúce sa úradných kontrol. To znamená, že ak neexistujú osobitné ustanovenia v nariadení č. 854/2004 o práve odvolať sa proti rozhodnutiam úradného veterinárneho lekára, je potrebné odkázať na všeobecné ustanovenia nariadenia č. 882/2004.

- 53 V tejto súvislosti treba preskúmať, či sa článok 54 nariadenia č. 882/2004, najmä jeho odsek 3, uplatňuje na rozhodnutia úradného veterinárneho lekára prijaté v rámci úradných kontrol, ktoré vykonáva, konkrétne na rozhodnutia nepoužiť zdravotnú značku na potravinu prijaté podľa článku 5 bodu 2 nariadenia č. 854/2004.
- 54 Podľa článku 54 ods. 3 nariadenia č. 882/2004 príslušný orgán poskytne dotknutému prevádzkovateľovi písomné oznámenie o svojom rozhodnutí o opatreniach, ktoré sa majú prijať v súlade s odsekom 1 tohto článku, spolu s odôvodnením tohto rozhodnutia a informáciou o práve tohto prevádzkovateľa odvolať sa proti takémuto rozhodnutiu, ako aj o použiteľnom postupe a lehotách. Toto ustanovenie treba chápať s ohľadom na odôvodnenie 43 tohto nariadenia, ktoré stanovuje, že „je potrebné, aby prevádzkovatelia mali právo odvolať sa voči rozhodnutiam príslušného orgánu na základe úradných kontrol, a aby boli o tomto práve informovaní“.
- 55 V súlade s odsekom 1 článku 54 nariadenia č. 882/2004 sa tento článok týka opatrení, ktoré musí príslušný orgán prijať, aby po zistení nedodržania predpisov prevádzkovateľ túto situáciu napravil. Za týchto podmienok treba určiť, či rozhodnutie úradného veterinárneho lekára nepoužiť zdravotnú značku na potravinu môže spadať pod pojem „nedodržanie predpisov“ v zmysle článku 54 nariadenia č. 882/2004.
- 56 Treba zdôrazniť, že pojem „nedodržanie“ predpisov je definovaný v článku 2 bode 10 nariadenia č. 882/2004 široko a vzťahuje sa na akékoľvek nedodržanie potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá.
- 57 Okrem toho článok 54 ods. 2 písm. b) tohto nariadenia medzi opatreniami potrebnými na to, aby prevádzkovateľ napravil porušenie zistené príslušným orgánom, stanovuje opatrenia, ktoré obmedzujú alebo zakazujú uvádzanie potravín na trh. Podľa článku 14 ods. 1 nariadenia č. 178/2002 sa žiadna potravina nesmie uviesť na trh, ak sa považuje za nevhodnú na ľudskú spotrebu.
- 58 Z toho vyplýva, že rozhodnutie úradného veterinárneho lekára prijaté podľa článku 5 bodu 2 nariadenia č. 854/2004, chápaného v spojení s ustanoveniami uvedenými v bodoch 56 a 57 tohto rozsudku, nepoužiť zdravotnú značku na potravinu z dôvodu, že sa úradnou kontrolou zistil nedostatok, ktorý mohol spôsobiť nevhodnosť mäsa na ľudskú spotrebu, má práve za následok zabránenie uvedeniu jatočného tela nevhodného na ľudskú spotrebu na trh.
- 59 V dôsledku toho sa článok 54 ods. 3 nariadenia č. 882/2004 uplatní na rozhodnutie úradného veterinárneho lekára nepoužiť zdravotnú značku na potravinu prijaté podľa článku 5 bodu 2 nariadenia č. 854/2004 a daný článok ukladá členským štátom povinnosť stanoviť možnosť opravného prostriedku, ktorým môže dotknutý prevádzkovateľ bitúнку napadnúť takéto rozhodnutie.
- 60 Treba preto preskúmať, či taký postup, aký je predmetom prvej otázky, zaručuje dotknutému prevádzkovateľovi účinnú súdnu ochranu v zmysle nariadení č. 854/2004 a 882/2004.
- 61 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že možnosť danej osoby podliehajúcej súdnej právomoci domáhať sa, aby súd určil, že došlo k porušeniu práv, ktoré im zaručuje právo Únie, a získať náhradu škody, ktorú im toto porušenie spôsobilo, zabezpečuje tejto osobe účinnú súdnu ochranu, pokiaľ súd, ktorému bol spor predložený, má možnosť preskúmať akt alebo opatrenie,

ktoré spôsobili uvedené porušenie a uvedenú škodu [rozsudok zo 6. októbra 2020, État luxembourgeois (Právo na opravný prostriedok proti žiadosti o informácie v oblasti daní), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 101].

- 62 Ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, konanie upravené v § 9 zákona z roku 1990 nie je koncipované ako odvolanie proti rozhodnutiu úradného veterinárneho lekára v zmysle nariadení č. 854/2004 a 882/2004. Ak sa súd prejednávajúci daný spor na základe dôkazov, ktoré považuje za primerané, domnieva, že predmetné jatočné telo nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín, vyhlási toto telo za nevhodné na ľudskú spotrebu a nariadi jeho zničenie na náklady vlastníka. Okrem toho súd prejednávajúci daný spor môže tiež odmietnuť vyhlásiť predmetnú potravinu za nevhodnú na ľudskú spotrebu, takže kontrolný orgán musí následne odškodniť vlastníka za akékoľvek znehodnotenie z dôvodu konania dotknutého úradníka. Vnútroštátny súd poukazuje na tvrdenia žalobkýň vo veci samej, podľa ktorých by mal úradný veterinárny lekár v tomto poslednom uvedenom prípade rešpektovať takéto súdne rozhodnutie a v dôsledku toho použiť zdravotnú značku na predmetné jatočné telo.
- 63 V tejto súvislosti treba po prvé uviesť, rovnako ako konštatoval generálny advokát v bode 88 svojich návrhov, že uvedené konanie neumožňuje dotknutému prevádzkovateľovi, ktorého práva a záujmy sú priamo dotknuté rozhodnutím úradného veterinárneho lekára, obrátiť sa z vlastného podnetu na príslušný súd.
- 64 Po druhé treba dodať, že v rámci takéhoto konania súd nemôže úradnému veterinárnemu lekárovi nútene stanoviť svoje vlastné rozhodnutie týkajúce sa skutkových zistení, na ktorých sa zakladá napadnuté rozhodnutie úradného veterinárneho lekára.
- 65 Hoci sa zdá, že tento súd môže konštatovať skutkové zistenia, pokiaľ ide o otázku, či dotknutá potravina spĺňa alebo nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín na základe dôkazov, ktoré považuje za primerané, a v tejto súvislosti môže zohľadniť aj stanovisko iného veterinárneho lekára, ktorého ustanovil s cieľom preskúmať predmetné jatočné telo, nie je oprávnený zrušiť rozhodnutie úradného veterinárneho lekára, ktorým sa vyhlasuje toto jatočné telo za nevhodné na ľudskú spotrebu a ukladá sa zneškodnenie daného tela ako vedľajšieho živočíšneho produktu.
- 66 V dôsledku toho cieľom konania, ktorého sa týka prvá otázka, nie je zrušenie rozhodnutia úradného veterinárneho lekára vyhlasujúceho predmetné jatočné telo za nevhodné na ľudskú spotrebu ani dosiahnutie neplatnosti účinkov tohto rozhodnutia, a teda nevedie k súdnemu rozhodnutiu, ktoré má právne záväzný účinok vo vzťahu k dotknutému správnomu orgánu.
- 67 Pokiaľ ide o tvrdenia žalobkýň vo veci samej, podľa ktorých úradný veterinárny lekár musí rešpektovať rozhodnutie odmietajúce vyhlásiť predmetnú potravinu za nevhodnú na ľudskú spotrebu a je povinný použiť zdravotnú značku na túto potravinu, treba uviesť, že nič to nemení na skutočnosti, že súd, ktorému bol spor predložený, nemá právomoc sám s konečnou platnosťou a záväzne rozhodnúť o námietke proti rozhodnutiam úradného veterinárneho lekára, ktoré mu boli predložené.
- 68 K odlišnému záveru nemôže viesť ani skutočnosť, že môže vzniknúť nárok na náhradu škody, ak v rámci postupu, ktorý je predmetom prvej otázky, súd, ktorému bol spor predložený, odmietne vyhlásiť predmetné jatočné telo za nevhodné na ľudskú spotrebu, keďže priznanie takejto náhrady škody nie je predmetom sporu pred týmto súdom.

- 69 Je teda potrebné dospieť k záveru, že taký postup, o aký ide v prvej otázke, nemôže poskytnúť prevádzkovateľovi bitúнку dostatočné záruky proti rozhodnutiam úradného veterinárneho lekára, a preto tento postup nespĺňa požiadavky na účinný opravný prostriedok v zmysle nariadení č. 854/2004 a 882/2004.
- 70 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že nariadenia č. 854/2004 a 882/2004 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej, ak úradný veterinárny lekár odmietne použiť na jatočné telo zdravotnú značku, a vlastník tohto jatočného tela nesúhlasí s týmto rozhodnutím, úradný veterinárny lekár musí predložiť vec súdu, aby rozhodol o merite veci, a na základe posudkov znalcov navrhnutých každým účastníkom konania, či jatočné telo spĺňa alebo nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín, pričom tento súd nemôže formálne zrušiť rozhodnutia úradného veterinárneho lekára ani nariadiť neplatnosť účinkov týchto rozhodnutí.

O druhej otázke

- 71 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 54 nariadenia č. 882/2004 v spojení s odôvodnením 43 tohto nariadenia a s prihliadnutím na článok 47 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej rozhodnutie úradného veterinárneho lekára, prijaté podľa článku 5 bodu 2 nariadenia č. 854/2004, nepoužiť zdravotnú značku na jatočné telo môže byť predmetom iba obmedzeného súdneho preskúmania, v rámci ktorého súd, ktorému bol spor predložený, môže toto rozhodnutie zrušiť z akéhokoľvek dôvodu, z ktorého vyplýva jeho nezákonnosť, a to aj vtedy, ak konanie úradného veterinárneho lekára sledovalo iný účel, než na aký mu boli zverené jeho právomoci, ak neuplatnil správne právne kritériá alebo ak prijal neopodstatnené rozhodnutie alebo rozhodnutie, ktoré sa opiera o dôkazy, ktoré nie sú dostatočné.
- 72 Ako vyplýva z bodov 54 a 59 tohto rozsudku, nariadenia č. 854/2004 a 882/2004 ukladajú členským štátom povinnosť stanoviť možnosť odvolania, ktorým môže dotknutý prevádzkovateľ bitúнку napadnúť rozhodnutia úradného veterinárneho lekára, a tento lekár musí ako príslušný orgán poskytnúť tomuto prevádzkovateľovi informácie o jeho práve odvolať sa, ako aj o použiteľnom postupe a lehotách.
- 73 V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto nariadenia nechávajú na členských štátoch, aby stanovili pravidlá potrebné na to, aby dotknutí prevádzkovatelia bitúnkov mohli uplatniť svoje právo na účinný opravný prostriedok.
- 74 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ ukladá členským štátom povinnosť ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany (rozsudok z 26. júna 2019, Craeynest a i., C-723/17, EU:C:2019:533, bod 31, ako aj citovaná judikatúra). Okrem toho členské štáty musia pri definovaní procesných podmienok súdnych opravných prostriedkov zabezpečiť dodržiavanie tohto práva. Napriek tomu, že neexistujú právne pravidlá Únie týkajúce sa spôsobu podávania žalôb na vnútroštátne súdy a určenia intenzity súdneho preskúmania vnútroštátnych rozhodnutí prijatých podľa právneho aktu Únie, je potrebné zohľadniť účel aktu a zabezpečiť, aby jeho účinnosť nebola ohrozená (rozsudok z 26. júna 2019, Craeynest a i., C-723/17, EU:C:2019:533, body 46 a 54, ako aj citovaná judikatúra).

- 75 Táto povinnosť členských štátov zodpovedá právu upravenému v článku 47 Charty s názvom „Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces“, podľa ktorého každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom (rozsudok z 27. septembra 2017, Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, bod 58 a citovaná judikatúra).
- 76 Z toho vyplýva, že členské štáty sú povinné pri určovaní procesných podmienok súdnych opravných prostriedkov určených na zabezpečenie ochrany práv priznaných nariadeniami č. 854/2004 a 882/2004 prevádzkovateľom bitúнку, ktorí boli poškodení rozhodnutím úradného veterinárneho lekára nepoužiť zdravotnú značku na jatočné telo, zabezpečiť dodržanie práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces zakotveného v článku 47 Charty, ktoré predstavuje potvrdenie zásady účinnej súdnej ochrany (pozri analogicky rozsudok z 27. septembra 2017, Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, bod 59 a citovanú judikatúru).
- 77 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že cieľom článku 52 ods. 3 Charty je zabezpečiť potrebnú súdržnosť medzi právami obsiahnutými v Charte a zodpovedajúcimi právami zaručenými EDLP bez toho, aby tým bola narušená autonómia práva Únie a Súdneho dvora Európskej únie. Pri výklade Charty teda treba zohľadniť príslušné práva podľa EDLP ako úroveň minimálnej ochrany (rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i., C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 124, ako aj citovaná judikatúra).
- 78 V tejto súvislosti prináleží pripomenúť, že dodržiavanie práva na účinnú súdnu ochranu zaručeného článkom 47 Charty treba v súlade s ustálenou judikatúrou posudzovať v závislosti od okolností každého jednotlivého prípadu, najmä od povahy predmetného aktu, kontextu, v ktorom bol prijatý, a právnych noriem upravujúcich dotknutú oblasť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, bod 41 a citovanú judikatúru).
- 79 Ide o kritériá, ktoré sú v podstate porovnateľné s kritériami uplatňovanými Európskym súdom pre ľudské práva. Tento súd totiž v minulosti ustáleným spôsobom rozhodoval, že na účely posúdenia, či vnútroštátne súdy v určitom prípade vykonali dostatočne rozsiahle preskúmanie, musí vziať do úvahy právomoci príslušného súdu a skutočnosti, akými sú po prvé predmet napadnutého rozhodnutia, presnejšie to, či toto rozhodnutie rieši špecializovanú otázku vyžadujúcu odborné vedomosti alebo skúsenosti alebo či a v akom rozsahu zahŕňa výkon diskrečnej právomoci zo strany správneho orgánu, po druhé spôsob, akým sa k tomuto rozhodnutiu dospelo, najmä procesné záruky dostupné v konaní pred správnym orgánom, a po tretie obsah sporu vrátane uplatnených a skutočných dôvodov opravného prostriedku (rozsudok ESLP, 6. novembra 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugalsko, CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, § 179 a citovaná judikatúra).
- 80 Z toho vyplýva, že Súdny dvor a Európsky súd pre ľudské práva prijali rovnaké pravidlo, podľa ktorého, ako uviedol generálny advokát v bode 68 svojich návrhov, právo na účinnú súdnu ochranu zaručené článkom 47 Charty stanovuje, že na to, aby súd mohol rozhodnúť spor o právach a povinnostiach vyplývajúcich z práva Únie, je potrebné, aby mal právomoc preskúmať všetky skutkové a právne otázky, ktoré sú relevantné na účely sporu, o ktorom rozhoduje (rozsudok zo 6. novembra 2012, Otis a i., C-199/11, EU:C:2012:684, bod 49, ako aj citovaná judikatúra).
- 81 V danom prípade, ako to spresňuje vnútroštátny súd, však vo veci samej nejde o takýto prípad.

- 82 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu totiž vyplýva, že prevádzkovateľ bitúнку má možnosť začať súdne preskúmanie pred High Court of Justice (England & Wales) [Vrchný súd (Anglicko a Wales)] buď na účely napadnutia rozhodnutia úradného veterinárneho lekára vyhlasujúceho jatočné telo za nevhodné na ľudskú spotrebu, teda rozhodnutia obsahujúceho odmietnutie použiť zdravotnú značku, alebo na účely zrušenia oznámenia, ktorým sa nariaďuje zneškodnenie tohto tela. Tento súd môže zrušiť rozhodnutie úradného veterinárneho lekára z akéhokoľvek dôvodu nezákonnosti rozhodnutia, a to aj vtedy, ak konanie tohto úradného veterinárneho lekára sledovalo iný účel, než na aký mu boli zverené jeho právomoci, neuplatnil správne právne kritériá alebo ak prijal neopodstatnené rozhodnutie alebo rozhodnutie, ktoré sa opiera o dôkazy, ktoré nie sú dostatočné. Uvedený súd príležitostne vykonáva dôkazy výsluchom osôb, vydáva záväzné príkazy a má právomoc priznať náhradu škody za porušenie práv vyplývajúcich z EDLP. Vnútroštátny súd však spresňuje, že súdne preskúmanie nepredstavuje meritórne odvolanie proti prijatému rozhodnutiu.
- 83 Preto je potrebné určiť, či rozsah súdneho preskúmania rozhodnutia prijatého úradným veterinárnym lekárom v súlade s článkom 5 bodom 2 nariadenia č. 854/2004 o nepoužití zdravotnej značky na jatočné telo, akým je to, ktoré prijal High Court of Justice (England & Wales) [Vrchný súd (Anglicko a Wales)], spĺňa požiadavky článku 54 nariadenia č. 882/2004, chápaný s ohľadom na článok 47 Charty a judikatúry citovanej v bodoch 74 až 79 tohto rozsudku.
- 84 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že žiadne ustanovenie nariadení č. 854/2004 a 882/2004 nestanovuje úplné meritórne súdne preskúmanie rozhodnutia úradného veterinárneho lekára o nepoužití zdravotnej značky na jatočné telo.
- 85 V druhom rade, ako bolo pripomenuté v bode 47 tohto rozsudku, vzhľadom na to, že oblasť bezpečnosti potravín sa vyznačuje zložitou s vysokou úrovňou špecializácie, úradný veterinárny lekár má v rámci úradných kontrol, ktorých výkonom je poverený, širokú mieru voľnej úvahy. Z článku 5 bodu 2 *in fine* nariadenia č. 854/2004 totiž vyplýva, že zdravotné značky musí použiť úradný veterinárny lekár, alebo sa musia použiť na jeho zodpovednosť, a len vtedy, ak sa úradnými kontrolami nezistili žiadne nedostatky, ktoré by mohli spôsobiť nevhodnosť mäsa na ľudskú spotrebu.
- 86 Ako stanovuje oddiel I kapitola II prílohy I tohto nariadenia, ktorý sa týka úloh pri prehliadke v rámci úradných kontrol, úradný veterinárny lekár kontroluje a analyzuje príslušné informácie zo záznamov z chovu pôvodu zvierat určených na zabitie a pri vykonávaní prehliadky *ante mortem* a *post mortem* prihliada na dokumentované výsledky tejto kontroly.
- 87 Okrem toho z oddielu I kapitoly III tejto prílohy vyplýva, že úradný veterinárny lekár musí najmä dbať na to, aby sa zdravotná značka použila len na zvieratá, ktoré boli prehliadnuté *ante mortem* a *post mortem* v súlade s týmto nariadením a len, ak nie je žiadny dôvod na posúdenie mäsa ako nevhodného na ľudskú spotrebu.
- 88 Z toho vyplýva, že pri rozhodovaní, či je alebo nie je potrebné použiť zdravotnú značku na jatočné telo, úradný veterinárny lekár musí vykonať komplexné technické posúdenie, ktoré vyžaduje primeranú odbornú kvalifikáciu, ako aj odborné znalosti v danej oblasti. Nesie teda plnú zodpovednosť za to, aby žiadne mäso nevhodné na ľudskú spotrebu nebolo uvedené na trh a aby sa tým zabezpečil cieľ sledovaný nariadeniami č. 854/2004 a 882/2004.

- 89 Okrem toho jeho rozhodnutie musí podľa článku 54 ods. 3 nariadenia č. 882/2004 rešpektovať určité požiadavky týkajúce sa najmä toho, že musí byť písomne oznámené a odôvodnené, ako aj obsahovať informácie o práve odvolať sa. Ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, medzi týmito požiadavkami má povinnosť odôvodnenia rozhodnutí prijatých vnútroštátnymi orgánmi osobitný význam, keďže umožňuje adresátom týchto rozhodnutí brániť svoje práva a rozhodnúť sa s plnou znalosťou veci, či je potrebné podať proti nim opravný prostriedok. Táto povinnosť je tiež nevyhnutná na to, aby sa umožnilo súdom vykonať preskúmanie zákonnosti uvedených rozhodnutí, a predstavuje jednu z podmienok účinnosti súdneho preskúmania zaručenej článkom 47 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. novembra 2017, *LS Customs Services*, C-46/16, EU:C:2017:839, bod 40, ako aj z 15. júla 2021, *Komisija/Landesbank Baden-Württemberg a CRU*, C-584/20 P a C-621/20 P, EU:C:2021:601, bod 103).
- 90 V tejto súvislosti treba uviesť, že v závislosti od osobitných okolností prejednávanej veci, najmä pravidiel v oblasti bezpečnosti potravín, keď príslušný vnútroštátny súd rozhoduje o opravnom prostriedku, ktorým sa napádajú také rozhodnutia úradného veterinárneho lekára, o ktoré ide vo veci samej, musí dbať o to, aby súdne konanie ako celok bolo v súlade tak s právom na účinný prostriedok nápravy v zmysle článku 47 Charty, ako aj s cieľom dosiahnuť vysokú úroveň ochrany verejného zdravia, ktorý sledujú nariadenia č. 854/2004 a 882/2004, založené na článku 168 ods. 4 písm. b) ZFEÚ.
- 91 Uvedená zodpovednosť úradného veterinárneho lekára pri rozhodovaní, či jatočné telo je vhodné na ľudskú spotrebu, a teda môže byť uvedené na trh, však vzhľadom na cieľ ochrany verejného zdravia nevyžaduje, aby sa článok 47 Charty vykladal v rámci súdneho preskúmania rozhodnutí správnych orgánov tak, že ukladá členským štátom povinnosť zaviesť súdne preskúmanie všetkých posúdení uskutočnených úradným veterinárnym lekárom, pokiaľ ide o veľmi špecifické skutočnosti zistené pri prehliadkach a týkajúcich sa zdravotných značiek.
- 92 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že High Court of Justice (England & Wales) [Vrchný súd (Anglicko a Wales)] má v rámci preskúmania opravného prostriedku proti takému rozhodnutiu úradného veterinárneho lekára, o aké ide vo veci samej, právomoc preskúmať toto rozhodnutie spôsobom uvedeným v bode 82 tohto rozsudku, a to najmä s cieľom ubezpečiť sa, že konanie úradného veterinárneho lekára nesledovalo iný účel, než na aký mu boli jeho právomoci zverené, a prípadne sankcionovať skutočnosť, že tento veterinárny lekár neuplatnil správne právne kritériá alebo že jeho rozhodnutie bolo neopodstatnené alebo sa opieralo o dôkazy, ktoré neboli dostatočné.
- 93 Pokiaľ sa takéto súdne preskúmanie pred príslušným vnútroštátnym súdom vykoná vo vzťahu k požadovanému odôvodneniu rozhodnutia úradného veterinárneho lekára, obmedzenie rozsahu tohto preskúmania nie je natoľko obmedzujúce, že by ohrozovalo samotnú podstatu záruk ochrany práv prevádzkovateľa bitúнку, keď v súlade s nariadeniami č. 854/2004 a 882/2004 v spojení s článkom 47 Charty napadá rozhodnutie úradného veterinárneho lekára, ktorý po tom, ako vyhlásil predmetné mäso nevhodné na ľudskú spotrebu, odmietol naň použiť zdravotnú značku. Takéto preskúmanie teda môže rešpektovať právo prevádzkovateľa bitúнку na účinnú súdnu ochranu zaručeného článkom 47 Charty.
- 94 Tento záver nemožno spochybníť tvrdením, ktoré predložil prevádzkovateľ bitúнку pred vnútroštátnym súdom a ktoré bolo založené na porušení vlastníckeho práva.

- 95 V tejto súvislosti treba na jednej strane uviesť, že je pravda, že v nadväznosti na rozhodnutie úradného veterinárneho lekára nepoužiť zdravotnú značku na jatočné telo môže mať v rámci spracovania dotknutého tela za dôsledok povinnosť jeho zničenie. Takéto zničenie však spadá pod spracovanie v súlade s nariadením č. 1069/2009, ktoré najmä s cieľom kontrolovať riziká pre verejné zdravie a zdravie zvierat stanovuje zaradenie vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov do troch kategórií podľa stupňa rizika, ktoré predstavujú pre verejné zdravie a zdravie zvierat na základe hodnotenia rizík. Treba pripomenúť, ako Súdny dvor zdôraznil v rozsudku z dnešného dňa, *Toropet* (C-836/19, bod 45), že tento stupeň rizika, od ktorého závisí toto zaradenie do troch kategórií, predstavuje tiež relevantné kritérium na konečné použitie vedľajších živočíšnych produktov. V nariadení č. 1069/2009 boli totiž stanovené pre každú kategóriu materiálov zoznamy možného použitia a odstránenia, ako aj pravidlá vzťahujúce sa na každú z nich s cieľom minimalizovať úroveň rizika.
- 96 Na druhej strane podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora vlastnícke právo, ktoré je zaručené článkom 17 Charty, nepredstavuje absolútne privilégium, ale musí byť zohľadnené so zreteľom na jeho funkciu v spoločnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júla 2003, *Booker Aquaculture a Hydro Seafood*, C-20/00 a C-64/00, EU:C:2003:397, bod 68). V kontexte sporu vo veci samej musí byť právo vlastníť majetok zosúladené s článkom 38 Charty, ktorý podobne ako článok 168 ods. 4 písm. b) ZFEÚ má zabezpečiť v rámci politiky Únie vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov, vrátane ochrany verejného zdravia.
- 97 Dôležitosť, ktorú má cieľ ochrany spotrebiteľov, pritom môže odôvodniť negatívne hospodárske dôsledky, dokonca aj značné, vzniknuté určitým hospodárskym subjektom (pozri analogicky rozsudok z 23. marca 2021, *Airhelp*, C-28/20, EU:C:2021:226, bod 50 a citovanú judikatúru). Tak je to aj v prejednávanej veci, keďže článok 1 ods. 3 nariadenia č. 854/2004 stanovuje primárnu právnu zodpovednosť prevádzkovateľov potravinárskych podnikov za zabezpečenie bezpečnosti potravín, ako je uvedené v nariadení (ES) č. 178/2002 bez ohľadu na hospodárske dôsledky, ktoré pre nich táto povinnosť môže mať.
- 98 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 54 nariadenia č. 882/2004 v spojení s odôvodnením 43 tohto nariadenia a s prihliadnutím na článok 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej rozhodnutie úradného veterinárneho lekára, prijaté podľa článku 5 bodu 2 nariadenia č. 854/2004, zmeneného nariadením č. 882/2004, nepoužiť zdravotnú značku na jatočné telo môže byť predmetom iba obmedzeného súdneho preskúmania, v rámci ktorého súd, ktorému bol spor predložený, môže toto rozhodnutie zrušiť z akéhokoľvek dôvodu, z ktorého vyplýva jeho nezákonnosť, a to aj vtedy, ak konanie úradného veterinárneho lekára sledovalo iný účel, než na aký mu boli zverené jeho právomoci, ak neuplatnil správne právne kritériá alebo ak prijal neopodstatnené rozhodnutie alebo rozhodnutie, ktoré sa opiera o dôkazy, ktoré nie sú dostatočné.

O trovách

- 99 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- 1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu, zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej, ak úradný veterinárny lekár odmietne použiť na jatočné telo zdravotnú značku, a vlastník tohto jatočného tela nesúhlasí s týmto rozhodnutím, úradný veterinárny lekár musí predložiť vec súdu, aby rozhodol o merite veci, a na základe posudkov znalcov navrhnutých každým účastníkom konania, či jatočné telo spĺňa alebo nespĺňa požiadavky na bezpečnosť potravín, pričom tento súd nemôže formálne zrušiť rozhodnutia úradného veterinárneho lekára ani nariadiť neplatnosť účinkov týchto rozhodnutí.**
- 2. Článok 54 nariadenia č. 882/2004 v spojení s odôvodnením 43 tohto nariadenia a s prihliadnutím na článok 47 Charty základných právnych Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej rozhodnutie úradného veterinárneho lekára, prijaté podľa článku 5 bodu 2 nariadenia č. 854/2004, zmeneného nariadením č. 882/2004, nepoužiť zdravotnú značku na jatočné telo môže byť predmetom iba obmedzeného súdneho preskúmania, v rámci ktorého súd, ktorému bol spor predložený, môže toto rozhodnutie zrušiť z akéhokoľvek dôvodu, z ktorého vyplýva jeho nezákonnosť, a to aj vtedy, ak konanie úradného veterinárneho lekára sledovalo iný účel, než na aký mu boli zverené jeho právomoci, ak neuplatnil správne právne kritériá alebo ak prijal neopodstatnené rozhodnutie alebo rozhodnutie, ktoré sa opiera o dôkazy, ktoré nie sú dostatočné.**

Podpisy